

Вплив родини та класного керівника на виховання учнів

На розвиток дитини помітно впливає зацікавленість батьків шкільним життям. Самі дорослі не завжди розуміють, яким чином їхні особистісні якості стають надбанням дітей, як своєрідно, відповідно специфіці дитячого віку вони інтерпретуються, яке значення набувають для дитини.

Усвідомлена або неусвідомлена батьківська й педагогічна авторитарність породжує в молодших школярів дефіцит неординарності, почуття власного достоїнства, невпевненість у собі й багато інших якостей, що ускладнюють сприятливе становлення особистості.

Стиль відносин дорослих до дитини впливає не тільки на становлення тенденції до певного стилю дитячого поведіння, але й на психічне здоров'я дітей; так, невпевненість дитини в позитивному відношенні до себе дорослого або, навпаки, упевненість саме в неактивній оцінці її як особистості провокує подавлену агресивність, якщо дитина сприймає відношення дорослого до себе як негативне, то спроби дорослого спонукати дитину до спілкування викликають у неї стан зніяковілості й тривоги. Тривалий дефіцит емоційного співзвучного спілкування навіть між одним з батьків і дитиною породжує невпевненість останньої в позитивному відношенні до неї дорослих взагалі, викликає почуття тривоги й відчуття емоційного неблагополуччя.

Під впливом досвіду спілкування з батьками в дитини не тільки формуються критерії оцінки себе й інших, але й зароджується дуже важлива здатність - співчувати іншим людям, переживати чужі прикраси й радості як власні. У спілкуванні з дорослими й однолітками вона вперше усвідомлює, що потрібно враховувати не тільки свою, але й чужу точку зору. Саме з налагодженої системи взаємин дитини з дорослим і починається орієнтація дитини на інших, тим більше що вона також потребує визнання оточуючих людей.

Відомо чимало прикладів, коли діти, за якимись причинами позбавлені можливості спілкуватися з дорослими перші кілька років свого життя, потім так і не змогли навчитися «по-людськи» мислити, говорити, не змогли адаптуватися в соціальному середовищі.

Психічне здоров'я або нездоров'я дитини нерозривно зв'язані також зі стилем батьківського виховання, залежать від характеру взаємин батьків і дітей.

Виділяються наступні стилі батьківського виховання: демократичний, контролюючий, змішаний.

Демократичний характеризується високим рівнем прийняття дитини, добре розвиненим вербальним спілкуванням з дітьми, вірою в самостійність дитини.

У результаті такого виховання діти відрізняються вмінням спілкуватися з однолітками, активністю, агресивністю, прагненням контролювати інших дітей (причому самі не піддаються контролю), гарним фізичним розвитком.

При контролюючому стилі виховання батьки беруть на себе функцію контролю за поведінкою дітей: обмежують їхню діяльність, але пояснюють суть заборон. У цьому випадку дітям бувають властиві такі риси, як слухняність, нерішучість, неагресивність.

При змішаному стилі виховання діти найчастіше характеризуються як слухняні, емоційно чутливі, неагресивні, але з бідною фантазією.

Особливий інтерес представляють вивчення й класифікація неправильних типів виховання, які приводять до формування різних неврозів. Виділяється три типи неправильного виховання.

1. Неприйняття, емоційне відкидання дитини (усвідомлене або неусвідомлене), присутність твердих регламентуючих і контролюючих мір, нав'язування дитині певного типу поведінки відповідно до батьківських понять про «гарних дітей». Інший полюс відкидання характеризується повною байдужістю і відсутністю контролю з боку батьків.

2. Виховання, що гіперсоціалізує, - тривожно - недовірливе відношення батьків до здоров'я, успіхів у навчанні своєї дитини, її статусу серед однолітків, а також надмірна заклопотаність її майбутнім.

3. Езопове - надмірна увага до дитини всіх членів родини, присвоєння йому ролі «кумира родини», «сенсу життя».

Безумовно, найкращим профілактичним засобом є гарні відносини батьків з дітьми, розуміння батьками внутрішнього світу своєї дитини, її проблем і переживань, вміння поставити себе на місце своїх дітей.

Форми роботи з батьками

Форми роботи педагогів з батьками — це способи організації спільної діяльності та спілкування. Робота педагогічних колективів шкіл з батьками здійснюється в двох напрямках: організаційна робота школи із сім'єю та підвищення педагогічної культури батьків. В організаційній роботі школи з батьками доцільним є поєднання індивідуальних, групових, колективних та масових форм роботи. Індивідуальними формами роботи вчителя з батьками є: відвідування сімей учнів удома, бесіди з батьками учня, інтерактивне спілкування, листування тощо.

Відвідування сім'ї учня вчителем. Відвідувати батьків учнів можна, маючи запрошення від них або домовившись заздалегідь. Несподіваний візит учителя викликає ніяковість, збентеження батьків. Під час зустрічі педагог має підкреслити позитивне в дитині, тактовно звернути увагу на недоліки, разом помірковувати над тим, як їх усунути. Дуже важливо створити атмосферу довіри і доброзичливості.

Перше відвідування сім'ї класним керівником є дуже відповідальним моментом, який найчастіше вирішує, чи будуть батьки прислухатися до порад учителя, співпрацювати зі школою в питаннях навчання та виховання дітей. До відвідування тієї чи іншої сім'ї вчитель готується заздалегідь: дізнається про її склад, матеріальне становище, освіту батьків, місце роботи, обмірковує можливі

питання та відповіді на них, визначає, які дані про дитину потрібно отримати насамперед. Звичайно, за один візит класний керівник не зможе отримати відповіді на всі питання, що його цікавлять. Тому не слід виявляти нетерпіння, переривати розповіді батьків та інших членів сім'ї. Бесіда з батьками має проходити у доброзичливому, спокійному тоні.

Індивідуальні бесіди з батьками відбуваються як за ініціативою самих батьків, так і за ініціативою педагога. Інтерес батьків до питань виховання, їхню ініціативу щодо бесіди з класним керівником на педагогічні теми потрібно заохочувати та стимулювати.

Не можна проводити бесіду з батьками у присутності дитини, якщо ви не впевнені, що ваше схвалення чи осуд школяра будуть сприйняті дорослими так, як ви цього бажаєте.

Не завжди бесіда з батьками має бути тривалою. Іноді буває достатньо короткої розмови, кількох вагомих слів.

Перевагою індивідуальної роботи є те, що наодинці з учителем батьки відвертіше розповідають про свої проблеми та труднощі у вихованні дітей. Дорослі мають бути переконані, що їхня бесіда з учителем залишиться між ними, що жодна їхня відверта думка не буде розголошена.

Індивідуальне спілкування з батьками дає вчителю можливість вибрати правильний підхід до дитини.

Листування передбачає періодичне надсилання батькам листів про успіхи учня в навчанні, старанність, уважність та відповідальність. Можна повідомити про певні труднощі дитини, попросити про зустріч. Варто висловити щиру подяку за гарне виховання дитини. Лист передають батькам через дитину, попередньо ознайомивши її зі змістом. Найчастіше листування використовують, коли класний керівник не може зустрітися з батьками у них удома або запросити їх до школи.

Інтерактивне спілкування. Ще декілька років тому назад основним способом дізнаватися про успішність дитини в школі можна було лише через її щоденник, а отримати «інсайдерську» інформацію – на батьківських зборах після розмови з вчителями. Однак сьогодні батьки та вчителі можуть заощаджувати час та продуктивніше спілкуватися за допомогою інформаційних технологій. Такі рішення дозволяють їм оперативно дізнаватися та виправляти негативні тенденції у навчанні дитини, координуватися з викладачами та разом контролювати школяра. Зараз дуже популярне створення батьківських груп в таких програмах для спілкування і обміну повідомленнями, як WhatsApp або Viber. Вони полегшують і прискорюють обмін інформацією між учителем і батьками. Зазвичай в таких групах передаються сповіщення про спільні заходи, термінові зустрічі, спільну діяльність.

Таким способом можна відправити поздоровлення зі святами, поради або пам'ятки щодо виховання дитини.

Електронна пошта вельми зручна у використанні і дешевша, ніж інші засоби передачі інформації (звичайна пошта, факс або телефон). Цей вид зв'язку дозволяє ефективно передавати інформацію в режимі реального часу, до того ж в найрізноманітнішому вигляді і у формі, що дозволяє відправникові й одержувачеві не витратити додаткових зусиль і часу на передрук і комп'ютерний набір. Електронна пошта дозволяє відправляти й отримувати повідомлення різного виду: не тільки набрані текстові повідомлення, але і файли з баз даних, текстові файли, фотографії, таблиці, мовні і музичні повідомлення. В цьому випадку інформація передається в електронному форматі, що дозволяє відправникові і одержувачеві не витратити часу на її додаткову обробку, оскільки відсутня необхідність введення друкарської інформації або її перетворення в електронну форму. При цьому практично миттєво можна зробити скільки завгодно копій інформації і в разі потреби доповнити і розіслати її по потрібних адресах та ін., що значно спрощує роботу з матеріалами і документами в компанії. Особливо слід відзначити легкість переадресації і розповсюдження інформації за допомогою електронної пошти.

Електронна пошта є в даний час чудовим видом зв'язку. Використання електронної пошти не вимагає обов'язкової присутності адресата для отримання і негайної відповіді, як це, наприклад, відбувається під час телефонного спілкування.

Електронний журнал оцінок забезпечує зручне відображення отриманих учнем відміток. Батьки завжди можуть проаналізувати якість навчання та скоректувати підготовку дитини до уроків. Сприяє точному визначенню середнього балу успішності завдяки комп'ютерним підрахункам. Допомогає учням і батькам інформувати вчителя про причину відсутності в навчальному закладі. Завдяки постійному контролю та самоконтролю успішності сприяє відповідальності учнів, підвищує їх самооцінку. Надає можливість учням, які були відсутніми, дізнатися зміст домашнього завдання. Домашні завдання доступні в день, коли їх задали в школі. Немає підручника - це не проблема, вчитель може додати до завдання посилання на підручник, текстовий, або навіть відеофайл.

Ідею зв'язати вчителів, учнів та батьків за допомогою сучасних технологій розвивають не лише українські, а й зарубіжні освітяни. Наприклад, у Великобританії цього навчального року проходять тестові випробування соцмережі PTAsocial. Це спеціально створений сервіс, доступ до якого можна отримати на комп'ютері через браузер або через спеціальну мобільну утиліту та який має допомогти вчителям організовувати різноманітні позакласні події.

Ще один спосіб поліпшення координації та комунікації між вчителями, батьками та школярами надають «розумні» мобільні телефони та програми для них. У США в топ найпопулярніших утиліт для Android та iOS напередодні 1 вересня вийшла розробка Remind. Це безплатна програма, яку вже завантажили понад 1 млн. учителів та понад 17 млн. батьків та школярів. Вона настільки популярна, що в деяких штатах, наприклад, Техасі, Алабамі та Джорджії, нею користуються 40-50% викладачів. Утиліта Remind об'єднала мільйони вчителів, батьків та школярів. Особливість цієї утиліти в тому, що через неї освітяни можуть легко призначати домашнє завдання, шукати добровольців для

допомоги в туристичних мандрівках, розсилати матеріали для навчання та не турбуватися, що школярі будуть забувати паперові копії. Окрім цього, через Remind учителі також мають прямий зв'язок електронною поштою з батьками.

Автори програми кажуть, що вони її розробили для того, щоб батьки могли цікавитися шкільним життям своєї дитини декілька разів на тиждень, а не декілька разів на рік під час батьківських зборів. Вони вважають, що комунікація між батьками та викладачами дозволить обом сторонам краще розуміти дітей та навчати ефективніше.

Ще одним мотивом створити Remind було те, що багато школярів походять з бідних сімей, які не можуть дозволити собі купувати дорогі ПК та швидкісний інтернет. А ось смартфони коштують значно дешевше та споживають відносно небагато мобільного трафіку.

Оскільки Remind користуються десятки мільйонів школярів, розробники потурбувалися про їхню безпеку. Учитель, наприклад, не може розсилати індивідуальні повідомлення, а

відправляє лише групові. Це захищає дітей від персонального насилля, про яке не знатимуть інші. Для цього ж утиліта зберігає всі відправлені повідомлення. Персональні мобільні номери телефонів також сховані. Для зв'язку, наприклад, з учителем батьки набирають унікальний код класу.

До групових форм роботи належать засідання батьківського комітету, робота з групами батьків тощо. Для утвердження і функціонування колективу батьків класу, підвищення дієвості батьківських зборів необхідно створювати органи самоврядування. Таким органом є батьківський комітет класу, який обирається на батьківських зборах у серпні-вересні. Зазвичай він складається з 3—5 осіб. Члени батьківського комітету обирають голову. Завдання батьківського комітету – сприяти педагогічному колективу у вихованні і навчанні школярів, допомагати класному керівникові створювати економічні умови для проведення навчально-виховної роботи. Кожен член батьківського комітету повинен користуватися визнанням авторитетом серед батьків з високою громадянською свідомістю, володіти організаторськими здібностями, виявляти інтерес до справ класу, школи, бути хорошим вихователем своїх дітей, добрим сім'янином. Члени батьківського комітету повинні відчувати відповідальність перед громадою за виховання дітей і дорослих, уміти зберігати відомості про особливості стану справ в окремих сім'ях, не робити їх предметом пересудів. Комітет діє відповідно до положення про батьківські комітети загальноосвітніх шкіл. Комітет обирається на весь термін навчання учнів у початковій школі. Залежно від потреб класу, він змінюється: чи за кількістю, чи за розподілом обов'язків. Класний керівник скеровує діяльність батьківського комітету на розв'язання навчально-виховних завдань, що стоять перед класом. Члени батьківського комітету встановлюють контакт з громадськими організаціями, беруть участь в організації дозвілля дітей (прогулянок, екскурсій, походів у театри та кіно), допомагають класному керівникові проводити педагогічну пропаганду тощо.

Роботу з групами батьків класному керівнику доцільно починати зі спостереження за навчанням та поведінкою учнів та вивчення їхніх сімей. Застосування методів анкетування, опитування, вивчення шкільної документації, спостереження дозволить вчителю отримати потрібну інформацію та розподілити батьків на групи (за типом сім'ї, за помилками батьків у сімейному вихованні, за проблемами учня, що виникають у навчанні, спілкуванні з товаришами тощо). Деякі батьки можуть входити до кількох груп. Соціально-педагогічна робота вчителя з групами батьків сприяє активнішій участі батьків у взаємодії зі школою.

Основними колективними формами роботи з батьками є загальношкільні та класні батьківські збори, лекції, бесіди, конференції, читання, вечори, тренінги, ринги, сімейні свята в класі.

Загальношкільні батьківські збори - проводяться два рази на рік. Мета - знайомство з нормативно-правовими документами про школу, основними напрямками, задачами, підсумками роботи. Тематика таких зборів має характер звіту про роботу школи за визначений період часу. На них виступають директор, його заступники, звітує про роботу батьківський комітет школи. Наприклад, навчальний заклад пройшов атестацію і хоче познайомити колектив батьків з досягнутими результатами.

Загальношкільні батьківські збори можна використовувати для демонстрації позитивного досвіду виховання в родині. Так, наприкінці навчального року можливе нагородження родин із позитивним досвідом виховання дітей.

Класні батьківські збори - проводяться чотири-п'ять разів на рік. Це громадський орган, який своїми рішеннями визначає завдання, зміст, напрями роботи батьківського та учнівського колективів навчального закладу. Збори мають на меті залучати батьків до співпраці з педагогами та адміністрацією, до активної участі в житті навчального закладу, класу, виховувати педагогічну культуру батьківської громади.

Батьківські читання - дуже цікава форма роботи з батьками, що дає можливість батькам не тільки слухати лекції педагогів, а й вивчати літературу з проблеми та брати участь у її обговоренні. Батьківські читання можна організувати в такий спосіб: на перших зборах на початку навчального року батьки визначають питання педагогіки та психології, які їх найбільше хвилюють. Учитель збирає інформацію й аналізує її. За допомогою шкільного бібліотекаря та інших фахівців підбираються книги, а потім використовують отримані в них

відомості в батьківських читаннях. Особливістю батьківських читань є те, що, аналізуючи книгу, батьки повинні викласти власне розуміння питання та зміну підходів до його рішення після прочитання книги.

Батьківські вечори - форма роботи, що прекрасно згуртовує батьківський колектив. Батьківські вечори проводяться у класі без присутності дітей. Батьківський вечір - це свято спілкування з батьками друга своєї дитини, це свято спогадів дитинства й дитинства власної дитини, це пошук відповідей на запитання, які перед батьками ставить життя та власна дитина. Теми

батьківських вечорів можуть бути найрізноманітнішими. Головне, вони повинні вчити слухати й чути один одного, самого себе, свій внутрішній голос.

Форми вечорів дозволяють не тільки висловлювати свою думку із запропонованих тем, а й почути щось корисне для себе в міркуваннях інших батьків, узяти на озброєння у свій виховний арсенал щось нове, цікаве.

Батьківський тренінг - це активна форма роботи з батьками, які хочуть змінити своє ставлення до поведінки та взаємодії з власною дитиною, зробити його більш відкритим. У батьківських тренінгах повинні брати участь обоє батьків. Від цього ефективність тренінгу зростає, і результати не змушують на себе чекати. Тренінг проводиться з групою, що складається з 12-15-ти осіб. Батьківські тренінги будуть успішними, якщо всі батьки будуть активно брати в них участь і регулярно їх відвідувати. Щоби тренінг був результативним, він повинен включати в себе 5-8 занять. Батьківський тренінг проводиться, як правило, психологом школи, що дає можливість батькам тимчасово відчувати себе дитиною, пережити емоційно ще раз дитячі враження.

Тренінгові заняття передбачають розв'язання сукупності таких завдань: виявлення й опрацювання проблем, які виникають у процесі виховання дітей; розширення наявного у батьків досвіду побудови внутрішньосімейних взаємин із дітьми на основі прийняття нових моделей поведінки; формування прагнення до підвищення педагогічної культури через соціальну просвіту й самоосвіту.

Батьківські ринги - одна з дискусійних форм спілкування батьків і формування батьківського колективу. Батьківський ринг готується у вигляді відповідей на запитання з педагогічних проблем. Запитання вибирають самі батьки. На одне запитання відповідають дві родини. У них можуть бути різні позиції, різні думки. Інша частина аудиторії в полеміку не вступає, а лише підтримує думку родин оплесками. Експериментаторами в батьківських рингах виступають учні класу, визначаючи, яка родина у відповідях на запитання була найбільш близька до їх правильного трактування.

І традиційні, і нетрадиційні методи, форми взаємодії класного керівника з батьками учнів ставлять одну загальну мету - зробити щасливою підрастаючу особистість, яка входить у сучасне культурне життя.

Дбаючи про ефективну взаємодію з батьками, при використанні різних форм роботи учитель має враховувати важливість таких чинників:

1. Запрошення батьків до співпраці.
2. Дотримання позиції рівноправності. Об'єднання зусиль учителя та сім'ї школяра можливе за взаємного визнання ними рівноправності. Перший крок має зробити вчитель, оскільки до цього його зобов'язує професійний обов'язок.
3. Визнання важливості ролі батьків у співпраці. Учитель повинен завжди наголошувати на важливій ролі батьків у вихованні та розвитку дитини.
4. Вияв любові, захоплення їхньою дитиною. Психологічний контакт із батьками виникає одразу, як тільки вчитель виявляє розуміння дитини, симпатію до неї, бачить позитивні та негативні риси. Батьки, відчувши

доброзичливість учителя, охочіше спілкуються з ним, налаштовуються на співпрацю.

5. Пошук нових форм співпраці.

А.С.Макаренко зазначав: «Виховання є процес соціальний... Виховує все:

люди, речі, явища, але перш за все і більше всього – люди. З них на першому місці – батьки і педагоги». Лише у співпраці з батьками можна досягти поставленої виховної мети - виховання особистості, високоморальної, творчої та здорової людини.

Диспути і дискусії. Відносяться до інтерактивної форми взаємодії з батьками. Основною умовою проведення диспуту є організація загального обговорення заявленої проблеми і формування єдиної точки зору на можливості її рішення. Це своєрідна суперечка з необхідністю аргументації і відстоювання своєї позиції. Ніхто не повинен залишатися пасивним слухачем. Необхідно створити такі умови, при яких кожен зможе висловити свою думку, запропонувати свій спосіб дії в запропонованій ситуації. У підсумковому рішенні повинні бути враховані всі пропозиції. Потрібно, щоб воно позитивно сприймалося всіма учасниками заходу.

Ділові ігри - це форма колективної творчої діяльності батьків з вивчення рівня сформованості педагогічних умінь у дорослих. Методика ділової гри передбачає пояснення її призначення, визначення теми та складу учасників, розподіл ролей між ними, попереднє обговорення можливих позицій і варіантів поведінки учасників гри, установку на ініціативу та творчість її учасників. При цьому важливо спочатку програти кілька варіантів поведінки учасників ситуації, потім обговорити оптимальний вибір варіанта дії для даної проблеми. Ділова гра дозволяє не тільки рефлексивно оцінити ту чи іншу модель поведінки, а й дає цікавий матеріал про життя родини - її традиції, розподіл внутрішньосімейних ролей, способи розв'язання конфліктів. Особливо ефективне використання ділової гри за участю школярів, адже іноді саме їм присутність усієї родини «у комплекті» дозволяє побачити специфіку взаємодії дорослих і дітей, що не у змозі виявити жодна дидактична методика.

Практикуми. Спрямовані на вироблення у батьків навичок і педагогічних умінь, необхідних для організації правильної виховної взаємодії з дітьми. В ході практикуму батьків знайомлять з конкретною педагогічною ситуацією і пропонують знайти ефективний вихід з неї. Батьки повинні вносити пропозиції, відстоювати свою думку, вести конструктивну суперечку. В результаті такого спілкування батьки вчаться самостійно створювати модель своєї поведінки при появі подібної ситуації в своїй родині.

Лекція — це форма психолого-педагогічної просвіти, що розкриває сутність тієї чи тієї проблеми виховання. Одна з необхідних умов лекції — спираючись на досвід родинного виховання. Метод спілкування під час лекції — невимущена розмова, діалог зацікавлених односторонніх. Тематика лекцій має бути різноманітною, цікавою й актуальною для батьків, наприклад: «Що таке

самовиховання?», «Індивідуальний підхід та врахування вікових особливостей учнів у сімейному вихованні» тощо.

Зустрічі за «круглим столом». Мета їх проведення — виробити спільні дії вчителів, батьків, узгодити чи визначити свої позиції, порадитись. Такі зустрічі дозволяють розширити виховний кругозір не тільки батьків, а й самих учителів. Вони розвивають педагогічне мислення, почуття приналежності до спільного пошуку правильних шляхів, форм і методів виховання. Упродовж навчального року варто влаштовувати одну-дві такі зустрічі. Запрошуються батьки дітей із паралельних класів або певного вікового періоду, педагоги, фахівці різних галузей. На обговорення виносяться актуальні теми, наприклад: «Учитель і сім'я — етика стосунків», «Як і чому нас вчать діти».

Демонстрація фільмів на педагогічну тематику. Образна форма цього методу дозволяє глибоко розкрити сутність педагогічної проблеми або теми, яку необхідно розглянути. Сильні боки методу — наочність, емоційність.

Програма батьківського клубу розробляється класним керівником спільно з головою батьківського комітету класу, практичним психологом, соціальним педагогом з урахуванням контингенту учнів класу та їхніх батьків. Форми організацій різноманітні: лекції, семінари, практикуми, конференції для батьків. Темі: «Ми і наші діти», «Психологія спілкування з дітьми».

Інші форми роботи з батьками

- Прес-конференції з проблем родинного виховання; усні журнали; відкриті уроки для батьків; презентація матеріалів, журналів, газет про родинне виховання; створення рукописних книг «Дерево мого роду»; консультаційні пункти «Виникло питання»; конкурси «Нумо, мами», «Нумо, тато», «Тато, мама і я – спортивна сім'я», «Що? Де? Коли?», «Щасливий випадок».

Нетрадиційні форми роботи з батьківською громадськістю

1. Педагогічний десант – виступи педагогів з актуальних проблем виховання дітей на підприємствах, в організаціях, де працюють батьки; влаштування виставок, випуски спеціальних стіннівок.
2. Дерево родоводу – зустріч поколінь, роздуми над проблемами родинного виховання, звернення до народної педагогіки.
3. У родинному колі – анкетування батьків, індивідуальна допомога родинам через консультації, практичний показ, зустрічі з лікарями, психологом, юристами.
4. Родинний міст – зустрічі з батьками та обговорення проблем виховання дітей.
5. Народна світлиця – звертання до народних традицій; формування особистості школяра через природу, спільну діяльність батьків, дітей, педагогів.
6. День добрих справ – спільна трудова діяльність педагогів, батьків і дітей.
7. Вечір великої родини – організація відпочинку, гри, вистави, театру.

8. Альбом-естафета «Як ми відпочиваємо».

9. Родинна скарбничка.

10. Дні довір'я.

Багато навчальних закладів, які цінують і підтримують спілкування між батьками і вчителями, знаходять можливості для організації окремого спеціального місця для проведення зустрічей з батьками – батьківської кімнати, в якій розміщуються стіл і стільці для дорослих, м'які меблі, полиці з літературою. Створюючи батьківську кімнату, школа демонструє свої серйозні наміри щодо ролі батьків і важливості співпраці з ними.

Переваги від постійного спілкування отримують усі: вчителі, діти й батьки. Особливо важливе воно для дітей, які бачать дорослих, важливих у їхньому житті, які співпрацюють. Це зміцнює їхнє відчуття впевненості й безпеки.

Батьки – помічники вчителя. Роль батьків як волонтерів є найбільш звичною у наш час – час, коли не вистачає ресурсів, особливо фінансових і матеріальних. Керівники шкіл і вчителі вже звикли, що батьки допомагають у проведенні ремонту класних приміщень, придбанні необхідних матеріалів тощо. Проте, батьки можуть надавати й іншу, не менш цінну допомогу в усіх аспектах шкільного життя, як наприклад:

- Помічник учителя у роботі з дітьми – батьки або інші члени родини можуть допомагати вчителю в організації та проведенні навчальних занять, підготовці навчальних матеріалів.
- Помічник учителя у роботі з іншими батьками – допомога вчителю у контактуванні з іншими батьками для поширення важливої інформації, ознайомленні нових батьків з особливостями життя класу та ін.

Коли у класі є додаткова доросла людина, у вчителя збільшуються можливості організації роботи в малих групах. Помічник учителя може допомогти у різних видах діяльності – читати книгу, слухати розповіді дітей, допомагати дітям виконувати мистецькі роботи. За рішенням учителя вони можуть надавати допомогу індивідуальним учням.

Дітям дуже подобається бачити власних батьків у ролі вчителів, а для інших дітей – це ще один приклад моделі поведінки дорослих людей. Зважаючи на зайнятість сучасних батьків, учитель може запросити до співпраці інших членів родини – бабусь та дідусів, які часто із задоволенням візьмуть участь у цьому процесі.

Для багатьох учителів робота з помічником буде новим досвідом, а будь-який новий досвід – це вихід із власної зони комфорту. Проте, присутність і робота помічника вчителя у класі має цілу низку переваг, які згадувалися раніше. Список цих переваг нагадуватиме вчителям про користь такої співпраці, а найкращим початком її буде той момент, коли кожен насправді повірить у плідність цієї співпраці.

Іншою корисною стратегією може бути обговорення власних пересторог щодо роботи з помічниками вчителя у колі вчителів-однодумців. Під час відкритої дискусії та проведенні «мозкового штурму» можна розробити творчі рішення подолання своїх тривог і страхів.

Організація регулярних вчительських зустрічей, обговорення різних стратегій залучення батьків, обмін досвідом – усе це створює підґрунтя для успішної співпраці.

Важливим чинником успішного залучення батьків в якості помічників учителя є планування. Учителю варто переглянути розклад, щоб з'ясувати, коли саме потрібна буде допомога з боку батьків. Для цього добре пригадати усі аспекти шкільного дня – початок

дня, коли діти лише заходять до класу, навчальний процес, перебування дітей надворі, екскурсії тощо.

Електронна платформа «Нова українська школа», www.nus.inf.ua – ресурс для спілкування між учителями і батьками, між самими батьками є

електронна платформа «Нова українська школа», створення якої передбачає виконання багатьох завдань, серед яких важливими є такі, як:

- Забезпечення інформаційної, методичної та консультативної підтримки для учнів, батьків, учителів, керівників навчальних закладів з питань організації та змісту навчання, надання допомоги батькам щодо вибору школи та ін.
- Створення віртуального простору для спілкування, опитувань, громадських та професійних обговорень питань організації і наповнення навчального процесу, створення і взаємодії спільнот батьків, учителів та учнів.

Електронна платформа «Нова українська школа» міститиме такі комунікаційні портали, як:

- Вчительська кімната – портал для інформаційної, методичної та консультативної підтримки вчителів і директорів шкіл, організації спільнот учителів, проведення навчальних видів діяльності для вчителів, вебінарів і форумів, підтримка в організації взаємодії вчителів з батьками.
- Батьківський комітет/рада – портал, призначений для створення спільнот батьків, підтримки їх спілкування, проведення опитувань, громадських обговорень з питань організації та наповнення навчального процесу, взаємодії спільнот батьків з учителями, підтримка батьків із правових, організаційних і методичних питань.

Наприкінці навчального року вчителю важливо подякувати своїм помічникам – можна зробити сертифікати, подяки, листівки, виготовлені самими учнями.